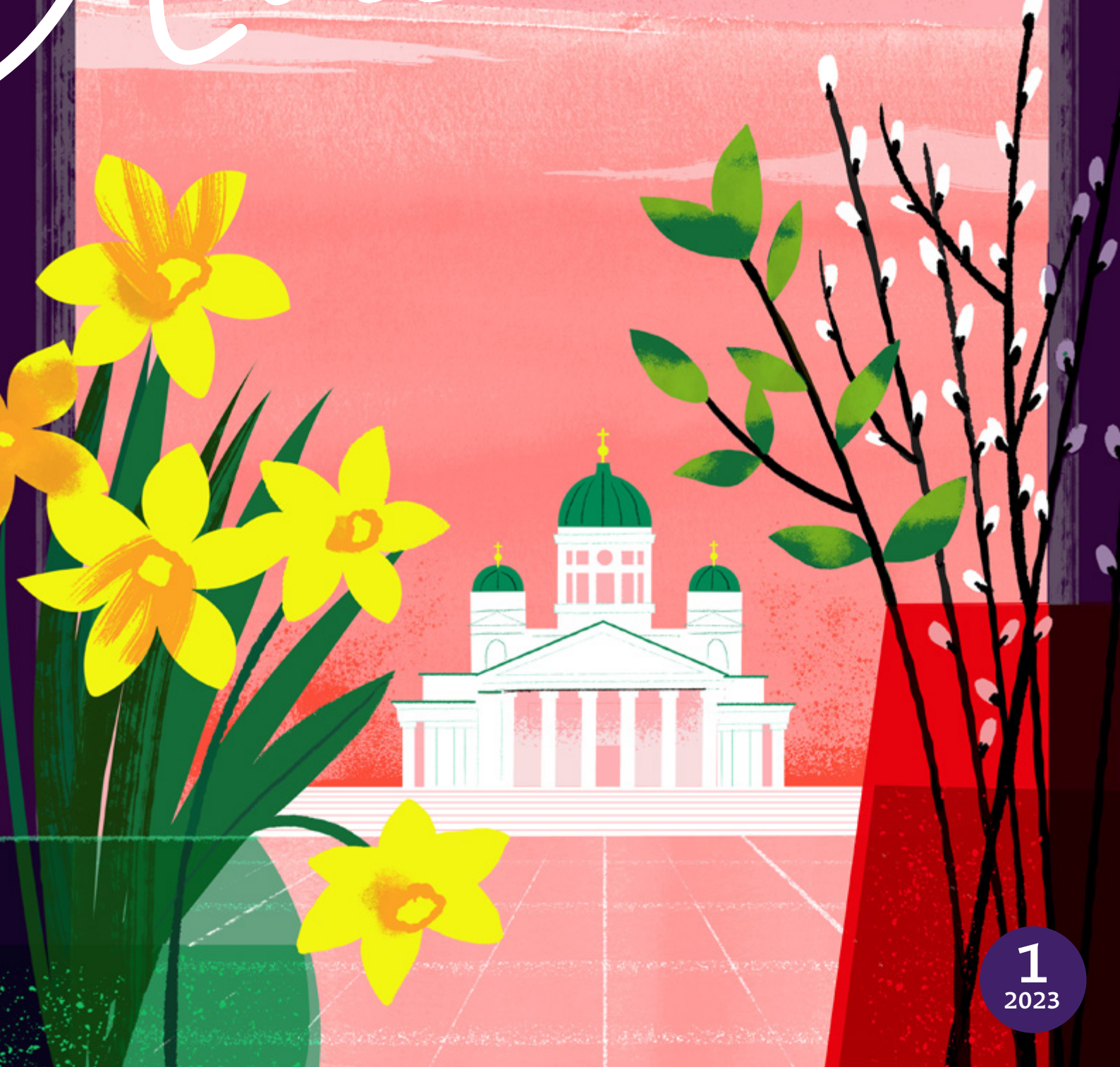

Katedraali

1
2023

Tässä numerossa

- 3 Keväisin Tuomiokirkon portailta pilkistävät kasvit muistuttavat, että kuivasta ja kuolleestakin versoo jotain uutta. Elämä voittaa kirkkoherra Marja Heltelän pääkirjoituksessa.
- 4 Pääsiäinen viestii, ettei elämä ole pelkkää pintaliittoa. Laura Kolben mukaan elämän merkitys löytyy, kun antaa osaamisensa yhteisön käyttöön.
- 8 Palmusunnuntaista 2. pääsiäispäivään – leikkaa tapahtumasivut talteen!
- 12 Via Crucis palaa Helsingin kaduille. Markku Arokannon ohjauksessa kuljetaan Via Cruciksen 25-vuotisjuhlanäytelmässä valosta pimeyteen ja pimeydestä kirkkauteen.
- 15 Elämän henkäys. Tuomiokirkon pastori Anna-Maija Viljanen-Pihkala johdattaa elämän ihmeellisyyden pohdinnan äärelle.
- 16 Elämä ja toivo ovat läsnä jo Kristuksen kärsimystiessä. Petri Laaksonen ja Inka Kinnunen puhuvat musiikin toivoa ja elämää tuovasta voimasta.
- 20 Piispa emerita Irja Askolan keväinen runo.

Toimitus: Pietu Korpelainen, Sirpa Patronen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala.
Taitto ja graafinen suunnittelu: Days Agency.
Kuvituskuvat: Kati Närhi, Hanna-Riikka Heikkilä.
Valokuvat: Assi Pulkkinen, Jani Laukkanen, (Yhteisvastuu.fi.)
Haastattelut: Ella Luoma ja Sirpa Patronen.
Julkaisija: Helsingin tuomiokirkkoseurakunta.

Painopaikka: Niini Oy. ISSN 1456-2499.
Jakelu: Posti. Katedraali ilmestyy jouluna ja pääsiäisenä.
Kirkkoherranvirasto: Palvelee puhelimitse ma klo 9–15, ti 9–12, ke 12–17 ja to–pe 9–12 p. 09 2340 6100 sekä tuomiokirkko.srk@evl.fi. www.helsinginseurakunnat.fi/tuomiokirkko
www.helsingintuomiokirkko.fi

Katedraali-lehti lähetetään Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan jäsenille, teknisistä syistä talouden vanhimman nimellä. Osoitteet saadaan automaattisesti muuttolomituksen perusteella. Lehteä saatavana maksutta myös Tuomiokirkosta, Vanhasta kirkosta, Mikael Agricolan kirkosta, Suomenlinnan kirkosta ja Hyvän toivon kappelista.

Elämä voittaa

HELSINGIN TUOMIOKIRKON PORTAIDEN pienistä kivenrakosista on tunnistettu peräti 73 kasvilajia. Portailta on löytynyt esimerkiksi puutarhamansikoiden ja kirsikkapuun taimia sekä iduillaan olleita aprikooseja. Joinakin vuosina on ollut mustaherukkaa ja karviaisia. Harvinaisimmat asukit ovat kissankita ja ketotyräruoho.

Ravintokasvit löytävät tiensä Tuomiokirkon portaille ihmisten eväiden mukana, tuulet ja kenkien pohjat taas kantavat kotoisampien lajien siemeniä matkassaan. Helsingin yliopiston luonnontieteellisen keskusmuseon väki on asiaa tutkinut. Portaiden tuntumassa on vielä kymmeniä lajeja odottamassa otollista hetkeä, he kertovat.

Vuosien varrella kasvilajien määrä vaihtelee portaiden kunnostustöiden takia. Nyt portaat ovat hyvässä kunnossa ja lajeja vähemmän. Mutta se on varmaa, että kevään taas koittaessa kirkon tukimuureista ja tasanteilta elämä eri muodoissaan puskee esiin.

Elämä voittaa. Kuivasta ja kuolleestakin versoo jotain uutta. Toivottomaltakin näyttävästä tilanteesta syntyy jotain yllättävää. Siitä kirkonmäki portaineen haluaa sinulle kertoa.

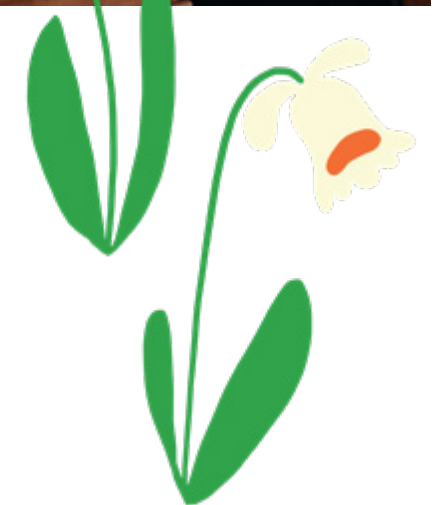
Pääsiäisaikana me kuljemme kirkossa kuolemasta elämään, pimeydestä valoon. Ristin tien varjot vaihtuvat ylösnousemuksen kirkkaudeksi.

Pääsiäisaikana meitä kutsutaan kulkemaan Jeesuksen jalanjäljissä.

Tervetuloa Hänen seuraansa koko elämäsi kanssa, valoiineen ja varjoineen.

Marja Heltelä
kotiseurakuntasi kirkkoherra

Ps. Ehkäpä kevään koittaessa tapamme kirkon portailla?

Pääsiäinen viestii, ettei elämä ole pelkkää pintaliittoa

Laura Kolben mukaan elämän
merkitys löytyy, kun antaa
osaamisensa yhteisön käyttöön.

Teksti: **Ella Luoma**
Kuvat: **Assi Pulkkinen**

Kun Laura Kolbe oli lapsi, hän vietti pääsiäistä usein isoäitinsä kanssa, joka oli harras ortodoksi.

”Muistan seisoneni tuntikausia Uspenskin katedraalissa. Katselin tähtitaivasta sipulikupolissa ja kuuntelin ortodoksijumalanpalveluksen ääniä. Vaikka se oli pienelle tytölle raskasta, siitä on jäänyt emotionaalinen side.”

Kolbe seuraa pääsiäisenä edelleen ortodoksista jumalanpalvelusta, vaikka itse onkin luterilainen.

”Myös luterilainen äitini halusi kunnioittaa isoäidin uskontoa omalla tavallaan. Hän teki pääsiäisenä pashaa ja muita perinneruokia, vaikka vanhempani eivät muuten erityisesti vaalineet kristillisiä perinteitä.”

Kolben mukaan pääsiäinen kertoo jotain oleellista ihmisen elämästä.

”Elämä ei ole pelkästään helppoa, vaan siihen kuuluu ahdistusta ja epävarmuutta. Ne pitää kokea, että voi kokea ilon ja onnen hetket. Pääsiäisen viesti on syvällisesti univesaali. Se muistuttaa, että elämä ei ole pelkkää pintaliittoa.”

Nostalgiaista ei pidä tehdä poliittista ohjelmaa

Euroopan historian professori Kolbe opettaa historiaa yliopistossa. Hänen oppilaansa alkavat olla voittopuolisesti 2000-luvulla syntyneitä.

”Itse kun on elänyt 1960-, 70-, ja 80-luvuilla sen huomaa miten erilainen suhtautuminen asioihin on, kuin opiskelijoilla, jotka eivät ole eläneet kylmää sotaa tai Kekkosen aikaa.”

Kolben mukaan historian tutkiminen on aina tulkin-taa. Siihen vaikuttavat omat kokemukset ja muistot. Se millaisia eväitä ihminen on saanut elämäänsä kotoa ja millaisia asioita elämän varrelle on sattunut vaikuttaa paljon siihen, miten asioihin suhtautuu. Historiaan liittyy paljon nostalgiaa.

”Emotionaalinen nostalgia voi olla elähdyttävää. Jos asioihin ja ilmiöihin on henkilökohtainen suhde, niistä muodostuu sukupolvikokemus ja niitä jaetaan muiden kanssa. Se on tärkeää. Mutta nostalgiaista ei voi tehdä poliittista ohjelmaa, jonka perusteella mikään ei saa muutua, koska ennen oli paremmin. Sehän ei pidä paikkaansa vaan on ainoastaan tunnemuisto.”

”Mitä miltei konemaisesti opiskelijoilleni toistan, on, että älkää suunnitelko elämää niin kauheasti. Koskaan ei voi tietää mitä tapahtuu.”

Kolbea kiinnostavat ajassa tapahtuvat ilmiöt. Hänen mielestään jokainen aika pitää rakentaa sen omilla edellytyksillä.

”Mitä miltei konemaisesti opiskelijoilleni toistan, on, että älkää suunnitelko elämää niin kauheasti. Koskaan ei voi tietää mitä tapahtuu.”

Kolben mukaan historiasta näkee sen, miten epävarmaa elämä on. Sodat, luonnonmullistukset ja valtiolliset kriisit ovat horjuttaneet yhteiskuntia aina. Viime vuosina myös Suomessa. Ensin oli korona, sitten käynnistyi Ukrainan sota. Viimeaikaiset maailmanpolitiikan tapahtumat ovat pitäneet Kolben kiireisenä.

”Suomessa on edelleen tilaa asiantuntijuudelle ja historioitsijat saavat hyvin tilaa mediassa.”

Pois ankaruuden vaatimuksesta ja kehohäpeästä

Kolbe näkee elämän kaarena, jossa nykyisyyttä ei ole ilman menneisyyttä eikä tulevaa ilman menneisyyden rakentamaa alustaa. Hän kirjoittanut paljon kotitaustan ja sosiaalisen taustan merkityksestä siihen, miten elämään suhtautuu. Kirjassaan Keho – matkoja ikään, mieleen ja minuuteen pohditaan sitä, miten elämä muuttuu elämän aikana ja mikä kaikki siihen vaikuttaa. Siinä pohditaan myös ihmisen suhdetta omaan kehoonsa ja kehollisuuteensa.

”Aikaisemmin jokaiseen ikäkauteen kuului tiukka roolitus. Tietyntyyppisten naisten tuli pukeutua tietyllä tavalla ja arvokkuutta ilmennettiin tummanpuhuvalla maskuliinisella ankaruudella. Nykyään roolitus on paljon vapaampaa.”

Kolben mielestä yksilön ilmaisunvapauden laajentuminen on hieno asia. Omaa yhteiskuntaluokkaansa ei tarvitse ilmentää tai omaa ikäänsä performoida. Henkilö-

kohtaisella tasolla Kolbe tuntee päässeensä ankaruuden vaatimuksesta ja kehohäpeästä vanhenemisen myötä.

”Ehkä siitä selviää hengissä, että juoksee nakupellenä kesämökin tontilla” Kolbe nauraa.

Kristinuskon kehonkuvan Kolbe näkee ankarana ja ilotomana. Siihen liittyy myös kaksinaismoralismia, seksuaalikielteisyyttä ja etenkin naisten kehojen kontrollointia.

”Olen viettänyt paljon aikaa Välimeren maissa, joissa keho saa olla myös ilon ja nautinnon lähde. Sellainen ei tunnu istuvan meidän luterilaiseen kulttuuriimme.”

Elämän merkitys löytyy muiden ihmisten kanssa vietetyistä yhteisistä hetkistä

Kolben mielestä yhteiskunnassa olisi tärkeää antaa ihmiselle vapaus määritellä itse oma identiteettinsä. Ei ole mi-

tään yhtä suomalaisuutta, vaan sitä voi ilmentää monilla eri tavoilla, etnisyyksillä ja identiteeteillä. Samaan aikaan Kolbe toivoo, että ihmiset sitoutuisivat vahvemmin rakentamaan yhteistä Suomea.

”Suomen kielessä on hieno sana kunta, josta on johdettu muun muassa seurakunta, osuuskunta ja ihmiskunta. Kunta on yhteisö, jossa tehdään asioita yhdessä. Se ei koostu ihmisistä, jotka ovat samanlaisia, vaan erilaisista yksilöistä, jotka sitoutuvat yhteiseen tavoitteeseen.”

Elämän merkitys löytyy Kolben mukaan yhdessä tekemisestä.

”Jos ihmiseltä kysytään, mikä on elämäsi sisältö, aika harva vastaa, että auto tai kesämökki. Yleensä ne ovat muiden ihmisten kanssa yhdessä vietetyt hetket. Elämän mielekkyys löytyy sieltä, kun antaa osaamisena yhteisön käyttöön, teet jotain muiden hyväksi.” ●

Laura Kolben mielestä yksilön ilmaisunvapauden laajentuminen on hieno asia. Omaa yhteiskuntaluokkaansa ei tarvitse ilmentää tai omaa ikäänsä performoida.

Palmusunnuntaista pitkäperjantaihin

ODOTUS

Kukapa ei olisi taakkojen keskellä huokaillut ja toivonut, että asiat vain järjestyisivät?

To 30.3.

Klo 19 Duruflé: Requiem. (Franko-fonian juhlakonsertti.) Tuomiokirkon kamarikuoro Viva vox ja Helsingin kamariorkesteri, joht. James S. Kahane. Vapaa pääsy. Tuomiokirkossa.

La 1.4.

Klo 18 Iltakirkko, Tuomiokirkossa.

Palmusunnuntai 2.4.

Klo 10 Messu, Tuomiokirkossa, kirkkokahvit ja saarnajatkot kryptassa.

Klo 10 Anglikaaninen messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 10 Messu, Vanhassa kirkossa.

Klo 12 Messu, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 14 Perhemessu, Suomenlinnan kirkossa, kirkkokahvit kryptassa.

Klo 18 Tuomasmessu, Mikael Agricolan kirkossa.

HÄMMENNYS

Huomaatko joskus pohtivasi, ettet ymmärrä yhtään, mitä ympärillä on meneillään? Tapahtumat vain vievät mennessään ja yrität pysyä perässä.

Ma 3.4.

Klo 7:30 Aamurukouspiiri, Hakatyttöjen kololla, Snellmaninkatu 2.

Klo 9:30 & 10:15 Lasten pääsiäiskirkot, Tuomiokirkossa.

Klo 12 Kärsimysmusiikkia ristintiellä, Tuomiokirkossa.

Klo 17 Yhteisöruokailu, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 18 Ekumeeninen luottamuksen rukoushetki, Tuomiokirkon kappelissa.

Ti 4.4.

Klo 12 Kärsimysmusiikkia ristintiellä, Tuomiokirkossa.

Klo 14 Kappelikahvila, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 14 Koululaisten Olkkari, Suomenlinnan kirkon kryptassa.

Ke 5.4.

Klo 9:30 Senioreiden tuolijumppa, Tuomiokirkon kryptassa.

Klo 12 Kärsimysmusiikkia ristintiellä, Tuomiokirkossa.

Klo 18 Kristillinen meditaatio, Tuomiokirkon kappelissa.

Klo 18 Konsertti. J.S. Bach: Johannespassio, Cantores Minores. Liput: Ticketmaster. Tuomiokirkossa.

Klo 18 Rukouspiirit, Suomenlinnan kirkon kryptassa.

Klo 18:30 Kirjallisuusilta aiheena Eero Huovisen kirja Sielujen puolustaja. Pertti Jokinen haastattelee kirjailijaa. Tuomiokirkon kryptassa.

Klo 19 Agricolamessu, Mikael Agricolan kirkossa.

Kiirastorstai 6.4.

Klo 9:30 Ekumeeninen luottamuksen rukoushetki. Taizé-lauluja, hiljaisuutta, rauhaa, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 12 Kärsimysmusiikkia ristintiellä ja viikkomessu, Tuomiokirkossa.

Klo 14 Avoimet torstaikahvit, Suomenlinnan kirkon kryptassa.

Klo 15–17 Pappi tavattavissa, Tuomiokirkossa.

Klo 18 Kiirastorstain iltamessu, Tuomiokirkossa.

Klo 18 Kiirastorstain Tuomasmessu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 18 Kiirastorstain iltamessu Taizén tapaan, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 18 Kiirastorstain iltamessu, Suomenlinnan kirkossa.

7 pm Anglican Maundy Thursday Service, Cathedral Chapel.

Klo 20 Kiirastorstain iltamessu, Vanhassa kirkossa

Kiirastorstai-illan messun päätteeksi alttari riisutaan.

KÄRSIMYS

Elämään kuuluu luopumista ja aika-kausien päättymisiä. Kuitenkin viimeimmälläkin hetkellä jotain uutta syntyy.

Pitkäperjantai 7.4.

Klo 10 Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus, Tuomiokirkossa.

Klo 10 Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus, Vanhassa kirkossa.

Klo 12 Kärsimysmusiikkia ristintiellä, Tuomiokirkossa.

Klo 12 Anglikaaninen pitkäperjantain liturgia, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 12 Ristin kumartamisen rukoushetki. Taizé-lauluja, hiljaisuutta, rukousta maahan lasketun ristin äärelä, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 15 Jeesuksen kuolinhetken rukoushetki, Suomenlinnan kirkossa.

Klo 16 Alessandro Scarlatti: Johannespassio. Tuula Paavola (evankelista), Olli-Tapio Tikkanen (Jeesus) Vanhankirkon kuoro ja barokkiyhtye, joht. Risto Pulkamo. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €. Vanhassa kirkossa.

Klo 18 J.S. Bach: Johannes-passio, Cantores Minores. Liput: ticketmaster.fi. Tuomiokirkossa.

Klo 18 Kathrine Windfeld (DK) & UMO Helsinki Jazz Orchestra: Silent Music. Liput: ticketmaster.fi, Mikael Agricolan kirkossa.

Pitkäperjantaina kynttilät eivät pala, urut eivät soi, alttari on puettu mustaan.

Löydät meidät

Instagramissa:

@tuomiokirkkoseurakunta
@helsingincathedral
@agricolamessu
@cola_tribe
@hyvatoivo
@suomenlinnankirkko
@toivonaarteetlapsille

Facebookissa:

Helsingin tuomiokirkkoseurakunta
Agricolamessu
Cafe Krypta
Helsingin tuomiokirkko
Hyvän toivon kappeli
Toivon aarteet lapsille
Vanha kirkko

Striimatut jumalanpalvelukset ja muuta videosisältöä löydät:

Youtube.com/helsingintuomiokirkkoseurakunta

Seurakunnan podcastit pääset kuulemaan osoitteesta:

helsingintuomiokirkkoseurakunta.fi/podcastit

YLÖSNOUSEMUS

Muistatko miltä tuntuu hengittää ensimmäisen kerran, kun taakka poistuu harteilta?

Muistatko miltä tuntuu kokea yllättävä, jopa ihmeellinen toivon kajastus pimeään keskelle?

Lopulta valo voittaa.

La 8.4. Pääsiäisyö

Klo 19 Anglikaaninen Festival of Easter, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 21 Via Crucis – Ristin tie. Huom! Vaellus alkaa Senaatintorilta, jonne se myös päättyy.

n. klo 22:30 Pääsiäisyön messu, saarna piispa Teemu Laajasalo, Tuomio-kirkossa. Messu alkaa Via Crucis -vaelluksen päätyttyä.

Klo 23 Tuomasyhteisön Pääsiäisyön messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 23 Pääsiäisyön messu, Vanhassa kirkossa.

Su 9.4. Pääsiäispäivä

Klo 10 Messu, Tuomiokirkossa, kirkkokahvit ja saarnajatkot kryptassa.

Klo 10 Anglikaaninen messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 12 Vanhan kaavan messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 12 Messu, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 14 Pääsiäispäivän messu, Suomenlinnan kirkossa, kirkkokahvit kryptassa.

Klo 18 Tuomasmessu, saarna piispa emeritus Eero Huovinen, Mikael Agricolan kirkossa.

TOIVO

Elämä voittaa. Suuremmat kädet kannattelevat pienissä ja suurissa asioissa. Toivo puhkeaa kevään lailla synnyttäen uutta elämää ja voimaa.

Ma 10.4. Toinen pääsiäispäivä

Klo 10 Messu, Tuomiokirkossa, kirkkokahvit ja saarnajatkot kryptassa.

Klo 10 2. Messu, Vanhassa kirkossa.

Ti 11.4.

Klo 12 Päivärukous, Tuomiokirkossa.

Klo 14 Kappelikahvila, Hyvän toivon kappelissa.

Ke 12.4.

Klo 12 Päiväkonsertti: Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog, urut, Pääsiäisajan musiikkia, Tuomiokirkossa.

Klo 18 Kristillinen meditaatio, Tuomiokirkon kappelissa.

Klo 18 Rukouspiiri, Suomenlinnan kirkon kryptassa.

Klo 19 Agricolamessu, Mikael Agricolan kirkossa.

To 13.4.

Klo 9:30 Ekumeeninen Luottamuksen rukoushetki. Taizé-lauluja, hiljaisuutta, rauhaa, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 12 Valtiopäivien ekumeeninen avajaisjumalanpalvelus. Tuomiokirkossa. Seurakuntalaisille pääsy parvelle. Kirkkoon saapuminen klo 11–11:30.

Klo 14 Avoimet torstaikahvit, Suomenlinnan kirkon kryptassa.

Klo 15–17 Pappi tavattavissa, Tuomiokirkossa.

Pe 14.4.

Klo 12 Päivärukous, Tuomiokirkossa.

Klo 17 Hiljaisuuden jooga® – läsnäolon lempeää kuuntelua, Hyvän toivon kappelissa.

La 15.4.

Klo 18 Iltakirkko, Tuomiokirkossa.

Su 16.4. 1. sunnuntai pääsiäisestä

Klo 10 Messu, Tuomiokirkossa, kirkkokahvit ja saarnajatkot Kryptassa.

Klo 10 Anglikaaninen messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Klo 10 Messu, Vanhassa kirkossa. Kirkkokahvit Bulevardin seurakuntasalissa.

Klo 12 Messu, Hyvän toivon kappelissa.

Klo 18 Tuomasmessun 35-vuotisjuhla-messu, Mikael Agricolan kirkossa.

Påsk i Johannes församling

Korsvägen 22.3, 29.3 och 5.4 kl 18 i Johanneskyrkan. Vi vandrar med Jesus från Pilatus till korset och graven.

6.4 Skärtorsdagen

Skärtorsdagsmässa folkhälsan Brunakärr kl 15. Skärtorsdagsmässa i Gamla kyrkan kl 18, Tomas vokalensemble medverkar. Skärtorsdagens mässa kl 19 i S:t Jacob.

7.4 Långfredag

Långfredagsgudstjänst kl 12 i Johanneskyrkan. Andakt vid Jesu dödsstund kl 15 i S:t Jacobs kyrka.

8.4 Påskafton

Mässa i påsknatten kl 22 i Johanneskyrkan. Pashafest i kryptan efter mässan.

9.4 Påskdagen

Påskdagsmässa kl 12 i Johanneskyrkan. Alla körer medverkar.

10.4 Annandag påsk

Mässa kl. 10 i S:t Jacob. Orgelmatiné med påskmusik kl 15 i Johanneskyrkan.

Välkomna!

Suunnitelmissa kirkkohäät?

Torstaina 27.4.2023 klo 18 Helsingin tuomiokirkossa järjestetään Tahdon, tahdon -ilta kaikille (ei vain Tuomiokirkkoon) kirkkohäitä suunnitteleville. Luvassa on pappien, kanttoreiden ja suntioiden infopaketit ja häämusiikkia. Illan päätteeksi Kryptassa on iltateet, joiden yhteydessä työntekijöille voi esittää vielä kysymyksiä.

Vuoden 2024 lauantaipäivien vihkiaikoja Helsingin ydinkeskustan kirkoista (Tuomiokirkko, Tuomiokirkon kappeli, Vanha kirkko, Johanneksen kirkko ja Suomenlinnan kirkko) voi varata netissä viikolla 19 (8.–14.5.2023). Vanhan kirkon remonttiakataulu ei ole vielä varmistunut – toistaiseksi vihkiaikoja voi varata ainoastaan kesä-elokuulle. Linkki varauslomakkeeseen tulee seurakunnan etusivulle helsinginseurakunnat.fi/tuomiokirkko.

Vai onko unelmananne sittenkin vihkiminen arkipäivänä tai menikö viikko 19 liian nopeasti? Eipä hätää. Arkipäivien vihkiaikoja vuodelle 2024 voi tiedustella ti 2.5. alkaen puhelimitse. Vapaita lauantaipäivien vihkiaikoja voi kysellä puhelimitse ma 5.6. alkaen. Palvelemme numerossa 09 2340 6100 ma klo 9–15, ti klo 9–12, ke 12–17 ja to–pe klo 9–12. Huom! Sähköisen varausviikon ulkopuolella kaikki vihkivaraukset hoidetaan tietoturvasyistä puhelimitse.

Olemme koonneet vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin:

www.helsinginseurakunnat.fi/tuomiokirkkoseurakunta/artikkelit/useinkysyttyakirkkohaista

Yhteisvastuu

Yhteisvastuukeräys on välittämisen kansanliike, joka on tänäkin vuonna ajankohtaisella asialla. Keräyksen tuotolla sovitellaan ja ratkaistaan nuorten väkivaltaa ja konflikteja Suomessa ja maailman katastrofialueilla.

Voit auttaa lahjoittamalla sinulle sopivan summan keräykseen

Puhelimella: MobilePay 14789

Verkossa: yhteisvastuu.fi/helsinkituomio

Verkkopankissa:

Aktia: FI82 4055 0010 4148 41

OP: FI14 5000 0120 2362 28

Nordea: FI16 2089 1800 0067 75

Tilisiirron viitenumero Tuomiokirkkoseurakunnan alueella on: 308090 (Hgin tmksrk)

Keräyslupa: Kirkkopalvelujen keräyslupa RA/2020/639

VIA CRUCIS

palaa Helsingin keskustan kaduille

Teksti: Sirpa Patronen

Kuva: Jani Laukkanen

Via Crucis palaa tänä vuonna takaisin Helsingin keskustan kaduille, Senaatintorin ympäristöön koronan aiheuttaman kolmen vuoden tauon jälkeen. Suomen suurimman teatteriesityksen ja odotetun Via Crucis -esityksen ohjaa **Markku Arokanto**, joka ohjasi myös vuonna 2021 julkaistun Via Crucis Resurrexit -lyhytelokuvan ja sen päivitetyn version viime vuonna.

”Tämä on oikeastaan Via Cruciksen 25-vuotisjuhlanäytelmä ja sen ohjaaminen on minulle suuri kunnia. Olen monia kertoja ollut itse vuosien varrella vaeltamassa mukana, mukaan lukien ensimmäisessä Paavo

Liskin ohjaamassa Via Cruciksessa vuonna 1996. Joten, kun Via Cruciksen silloinen tuottaja Jaana Rantala kysyi minua tähän mukaan, oli se kuin lottovoitto tai vastaus rukouksiin”, Arokanto kertoo.

Valosta pimeyteen, pimeydestä kirkkauteen

Arokanto oli haaveillut vuosien varrella, että olisi hienoa päästä ohjaamaan Via Crucis -näytelmä ja miten hän esityksen toteuttaisi. **Anna-Mari Kasiksen** käsikirjoittama Via Crucis -esitys oli tarkoitus toteuttaa jo vuonna 2020, mutta koronan vuoksi esitys peruuntui.

”Toisaalta oli hyvä, että nyt oli enemmän aikaa kehittää ja päivittää tätä vaellusnäytelmää. Reitti on muun muassa tiivistynyt. Koska kyseessä on juhlanäytelmä, otetaan vanhoista Via Cruciksista mukaan joitakin elementtejä, muun muassa puvustusta, lavastusta ja rekvisiittaa voidaan kierrättää ja käyttää tässä. Musiikki, äänitehosteet ja valo ovat erittäin tärkeässä roolissa”, Arokanto kuvaa.

Tämänvuotisen Via Cruciksen teemana onkin Arokannon mukaan ”valosta pimeyteen, pimeydestä kirkkauteen”. Se on läpikäsitelty musiikkinäytelmä, jonka musiikin on säveltänyt **Pekka Simojoki**.

Markku Arokanto ohjasi jo Via Crucis -lyhytfilmin. Tänä vuonna vaellusnäytelmä palaa takaisin yleisön eteen ja Helsingin kaduille.

Puvustuksessa palataan Raamattu-epookkiin eli puvustus vastaa Jeesuksen aikakautta.

”Kaupunkiesityksiä tehdään harmittavan vähän. Haasteellista tässä on saada sijoitettua kaupunkimiljööseen tapahtumat, jotka tapahtuivat 2000 vuotta sitten. Mutta kerromme ikiaikaista tarinaa, joka on yhä ajan-kohtainen. Tässä yhdistyvät historialliset faktat, Raamatun kertomus ja käsikirjoituksen dramaturgia”, Arokanto sanoo.

Viimeiselle ristintielle johtaa virsikuja

Via Cruciksen reitti alkaa tänä vuonna Senaatintorilta, jonne se myös päättyy. Jeesuksen viimeiselle ristintielle Kirkkokadulle rakentuu virsikuja, jolla soivat rakastetuimmat pääsiäisvirret. Mukana on myös Gospel Helsinki, **Nina Pakkasen** johtamana. Ajatuksena on, että vaeltajat voivat halutessaan laulaa mukana.

Arokanto on myös halunnut korostaa Via Cruciksessa naisia aktiivisina toimijoina ja myös Jeesuksen isoäidillä Annalla on rooli teoksessa. Vaikka ollaan pyhien asioiden äärellä, on draaman kaari mukana.

”Käsikirjoittaja Anna-Mari Kaskinen puhuu kanssani samaa kieltä”, kehuu Arokanto. Mukana Suomen suurinta teatteriesitystä on toteuttamassa suuri joukko ihmisiä syvästi kristityistä ateisteihin, ammattilaisista harrastajiin, avustajia unohtamatta. Jokainen voi löytää teoksesta jotain itselleen, toisia Vai Cruciksessa kiehtoo ammattilaisteatteri, keskus-

telut teoksen sisällön tiimoilta tai ikuinen kertomus.

Se on varmaa, että taas tullaan näkemään ja kokemaan jotain ainutlaatuista. Markku Arokantoa jäi joskus ohjauksellisesti mietityttämään Via Cruciksen loppukohtaus, jossa valot sammuiivat, näytelmä loppui ja Jeesus astui alas ristiltä. Arokanto lupaa, että hänen loppuratkaisunsa on erilainen.

Via Crucis esitetään pääsiäislauantaina 8.4. kello 21 alkaen. Heti Via Crucis -vaelluksen jälkeen Helsingin tuomiokirkossa vietetään pääsiäisyön messua n. klo 22:30. Messussa saarnaa piispa **Teemu Laajasalo**. ●

Tänä vuonna Via Cruciksen tekijöitä ovat:
Ohjaus: Markku Arokanto
Käsikirjoitus: Anna-Mari Kaskinen
Musiikki: Pekka Simojoki
Äänisuunnittelu: Antti Vuori
Puvustus: Riitta Röpelin
Tuottaja: Jaana Lindman
Rooleissa mm:
Jeesus: Panu Haavisto
Neitsyt Maria: Outi Haaranen-Halme
Pyhä Anna: Eeva-Maija Haukinen
Magdalan Maria: Marianna Kuusniemi-Korhonen
Pilatus: Esa Ruuttunen
Pilatuksen vaimo: Emilia Packalen
Juudas: Heikki Herva

ELÄMÄN HENKÄYS

RAAMATUN ALKULEHDILLÄ PUHUTAAN elämän alkamisesta mystiikan kielellä – siitä, miten Jumalalla on ollut sormensa pelissä alusta alkaen. *Jumala muovasi maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän henkäyksen.* Elämä on Jumalan lahja, lahjoista suurin.

Meissä on elämän henkäys, jonka Jumala on puhaltanut. Sen kun jaksaisi muistaa. Ehkä silloin arjen harmaus näyttäytyisi erilaiselta. Jumalan puhaltama elämän henkäys kulkee meissä, vie meitä eteenpäin, pitää meidät kiinni elämässä.

Elämä on jotain, mikä yhdistää meitä toisiimme ja koko luomakuntaan. Elämme yhdessä. Mutta silti jokaisella on oma ainutlaatuinen elämänsä. Elämän ihmeellisyyden näkee pienessä lapsessa, mutta ihan kaikki elämä on yhtä ihmeellistä. Sinäkin olet elämän ihme juuri siinä tilanteessa ja elämänvaiheessa, jossa tätä luet.

Elämän lahja ei rajoitu ainoastaan niihin päiviin, jotka tallustamme maan päällä räntäsateessa ja auringonpaisteessa, yksin ja yhdessä muiden kanssa. Jumalan yhteydessä

avautuu näköala paljon kauemmas, syvemmälle.

Jeesus puhui elämästä aika mystisellä tavalla hänkin. Jeesus puhui itsestään elämänä. *Minä olen elämän leipä. Minä olen tie, totuus ja elämä. Minä olen ylösousemus ja elämä.* Jeesus puhui itsestään elämänä, elämän henkäyksenä, jonka kautta meidänkin elämässä kuoleman hetki on vain pieni välimerkki.

Armon meri aava, kehto elämämme, ilma, jota hengitämme, ihme olet itse, armahtava Luoja, kaiken pelastus ja suoja. Sinusta, Jumala, turvatköstäni, löydän elämäni.

Virsi 194:4

Hengitä syvään. Sinä elät. Tunne Jumalan puhaltama elämän henkäyksen voima itsessäsi.

Maiikki Viljanen-Pihkala
seurakuntapastori

Kuuntele hartaus täältä!

Elämä ja toivo ovat läsnä jo Kristuksen kärsimystiessä

Muusikko Petri Laaksonen ajattelee, että voitto kuolemasta ei ole ainoastaan lupaus iänkaikkisesta elämästä, vaan näkyy jo maan päällä luottamuksena siihen, että meitä kannatellaan.

Teksti: **Ella Luoma**

Kuvat: **Assi Pulkkinen**

MUUSIKKO PETRI LAAKSOSELLA on ollut tapana esiintyä pääsiäisen alla pohjoisten hiihtokeskusten tunturikappeleissa. Tänä vuonna pääsiäislauantaille on tiedossa konsertti myös Saariselän kirkkoon.

”Lankalauantai on eräänlainen medium-aika pääsiäisessä”, Laaksonen kertoo:

”Pääsiäisen traagisimmat tapahtumat ovat takana ja edessä riemu ja toivo. Niiden välissä voi lipua meditatiivisissa tunnelmissa kohti sitä, että elämä voittaa.”

Laaksonen mukaan elämä ja toivo näkyvät kuitenkin jo Kristuksen kärsimyksessä.

”Kärsimyksen äärelle pysähtyessään ihminen kohtaa myös omia surujaan: yksinäisyyttä, sairautta, pettymyksiä. Pääsiäisen viesti on se, että kaiken keskellä meitä kannatellaan.”

Omaa hengellisyyttään Laaksonen kuvaa melankolis-laavilaiseksi. Hän vaikuttui lapsena virrestä 78 Vieraalla maalla kaukana.

”Joitain ihmisiä ruokkii hengellinen hurvittelu. Itse olen enemmän sellainen pitkäperjantain ja kiirastorstain

kristitty. Minulle toivo pirskahtelee syvien mietteiden ja melankolian keskeltä.”

Laaksonen uudella levyllä Timanttia, ylistetään elämän kantokykyä ja pohditaan toivon kysymyksiä. Hänen mukaansa toivo on ajatus, joka pitää ihmisen toimintakykyisenä.

”Kirjailija ja virsirunoilija Anna-Maija Raittila puhui aikoinaan toivon yhteydessä luottamuksesta. Minäkin haluan luottaa siihen, että tapahtui mitä hyvänsä, olen itseäni suuremmissa käsissä. Se auttaa jaksamaan.”

Kun Laaksonen äiti ja veli menehtyivät, hän pohti luopumista, kuolemaa ja jäähyväisiä tekemällä niitä käsittelevän levyn In Memoriam. Timanttia albumilla Laaksonen käsittelee puolestaan sitä, kuinka usko elämään vie eteenpäin menetystenkin jälkeen. Se sopii pääsiäiseen, jossa Laaksonen mielestä kiehtovinta on se, kuinka Jeesus voitti kuoleman. Sitä ei voi tieteellisesti todistaa, vaan se on mysteeri.

”Musiikin avulla pääsee käsiksi myös siihen ulottuvuuteen ja sellaisiin tunteisiin, joita ei osaa sanoittaa. Musiikin avulla ollaan mysteerin äärellä.”

Laaksonen ajattelee, että kuoleman voittaminen ei ole kristillisessä mielessä ainoastaan lupaus iänkaikkisesta elämästä taivaassa. Taivaastahan kristinuskossa ei paljon kerrota. Kuoleman voittaminen näkyy jo maan päällä uskona elämään, joka kantaa eteenpäin.

”Miksi haluan olla kristitty, liittyy siihen, että vaikkei taivasta olisikaan, niin elämä on lohdullisempaa eläessä, jos on ajatus siitä, että suurempi voima kannattelee meitä, eikä kaikki ole vain omassa varassa. Ja jos siihen tulee vielä bonuksena taivas ja jälleennäkemisen riemu, mikäs sen loistavampaa.”

Muusikko Petri Laaksonen haluaa olla kristitty, koska vaikkei taivasta olisikaan, on elämä lohdullisempaa eläessä, jos ajattelee suuremman voiman kannattelevan meitä, eikä kaikki ole vain omassa varassa. Ja jos siihen tulee vielä päälle bonuksena taivas ja jälleennäkemisen riemu, mikäs sen loistavampaa.

Pääsiäisen ajan musiikki kokoaa ihmisiä yhteen jonkin itseään suuremman äärelle

Kinnusen mukaan yhdessä laulaminen on kuin yhdessä hengittämistä. Siinä ollaan keskeisimpien elämän edellytysten äärellä.

MYÖS KANTTORI, LAULAJA ja kuoronjohtaja Inka Kinnunen näkee, että elämä ja toivo ovat vahvasti läsnä jo Jeesuksen kärsimystiessä.

”Pergolesin kirkkomusiikkiteos Stabat Mater esitetään perinteisesti pitkäperjantaina. Siinä äiti Maria itkee kuolutta poikaansa Jeesusta lähes koko teoksen ajan, mutta silti siihen on saatu mukaan duuria. Siinä kuuluu toivo.”

Kinnunen on työskennellyt Tuomiokirkkoseurakunnassa yhdeksän vuotta ja päässyt viettämään lukuisia pääsiäisiä.

”Se on oma tunnetilansa, minne pääsiäisen aikaan menee työssään”, Kinnunen sanoo:

”Paaston aikana ja hiljaisella viikolla mennään koko ajan syvemmälle suruun, kunnes tulee pääsiäisaamu ja ilo ihan räjähtää.”

Kinnunen pitää erityisesti pääsiäisaamun tunnelmasta:

”Siitä tulee niin vapautunut olo, että nyt ollaan tässä, siirrytään pääsiäiseen.”

Kinnusen suosikkeja on myös Georg Friedrich Händelin Messias-oratorio, jossa käsitellään Jeesusta koskevia ennustuksia, syntymää ja ihmetekoja ja pääsiäisen tapahtumia. Kinnusen mukaan siinä on iloa ja vapautta. Mutta jo kärsimystiessä elämä on Kinnusen mielestä vahvasti läsnä.

”Pääsiäisen ajan musiikki synnyttää vahvoja tunteita ja ne ovat osa elämää. Voi surra omia surujaan ja itkeä niitä pois. Se puhdistaa ja luo toivoa.”

Pääsiäisen ajan konsertit keskittyvät kirkoissa pääsiäistä edeltävään aikaan, jolloin ihmiset ovat enemmän liikkeellä. Halutaan kuulla tuttuja kappaleita, saada uusia kokemuksia ja Kinnusen mukaan myös tulla osaksi jotain suurempaa.

”Musiikki on yhteisöllistä. Ihmiset haluavat kokoontua yhteen musiikin äärelle, kuuntelemaan, laulamaan tai soittamaan. Koronan aikaan, kun kirkot olivat tyhjillään ja ainoastaan muusikot paikalla, oli sellainen tunne, että jotain puuttuu.”

Kinnuselle on jäänyt mieleen Johan Sebastian Bachin Matteus-passio muutaman vuoden takaa. Sitä tehtiin monen eri kuoron kanssa yhteistyössä, niin että myös yleisö pääsi osallistumaan penkeistä joihinkin osiin. Matteus-passio käy läpi pääsiäisen ajan tapahtumia ja kestää noin kolme tuntia.

”Oli hienoa antaa ihmisille sellainen mahdollisuus päästä osaksi teosta.”

Kinnusen mukaan yhdessä laulaminen on kuin hengittämistä yhdessä. Siinä siis ollaan kaikista keskeisimpien elämän edellytysten äärellä. ●

Kanttori Inka Kinnusen mukaan pääsiäisen ajan musiikki synnyttää vahvoja tunteita ja ne ovat osa elämää. Voi surra omia surujaan ja itkeä niitä pois. Se puhdistaa ja luo toivoa.

Pelko lukitsee
Ovet ja mielen, kielenkin
Tuo epätoivoa
Sumentaa huomisen horisontin

Tähän synkkyyteen
Jeesuksen lähiystävät vajosivat
Vaikka valo kajasti jo lupauksena

Ylösnousemuksen puutarhassa
Aamukasteen kauneudessa
Kevätesikot avasivat terälehtensä
Ja linnut sirkuttivat aamusinfoniaansa

Ne iloitsivat olemassaolostaan!

Tässä jännitteessä tasapainoilien
Pelko ja perääntyminen
Vai elämisen etuoikeus ja ilo

Voisinko liittyä
Lintujen keväiseen sirkutukseen
Ja orastavan kevään kutsuun

Iloita olemassaolostani
Lahjasta luojaltani

Irja Askola

Tuomiokirkkoseurakunnan jäsen
Piispa emerita

